

Beleidsnota

Duurzaam Westerveld

Concept, vastgesteld door college
Diever, mei 2012

Inhoudsopgave

- 1 Proloog/Inleiding
- 2 Duurzaamheid, op zoek naar een definitie
- 3 Duurzaamheid in Westerveld.
 - 3.1 Het onderhoudsbedrijf gemeente Westerveld
 - 3.2 Het administratiebedrijf gemeente Westerveld
 - 3.3 Van Warmte-Koude-opslag naar energiestap
 - 3.4 Drents-Friese Wold, biomassa
 - 3.5 Green Key
 - 3.6 Voorlichting
- 4 Epiloog
- 5 Uitwerking van de projecten

1 Proloog/Inleiding

Met het vaststellen van het collegeprogramma 2010 – 2014 heeft de gemeente Westerveld het beleid rondom duurzaamheidsthema's als speerpunt aangewezen.

Als eerste is een Kaderstellende startnotitie opgesteld (in vervolg van deze beleidsnota: startnotitie genoemd). Deze notitie is op 14 februari 2012 in de raadscommissie Ruimte besproken. In de raadsvergadering van 6 maart 2012 is startnotitie deze vastgesteld.

Met de vaststelling van de startnotitie is richting gegeven aan het duurzaamheidsbeleid in en door de gemeente. Met deze formulering, in en door de gemeente, wordt zichtbaar dat de gemeente enerzijds als lokale overheid verantwoordelijkheid neemt voor projecten van anderen (lees: haar inwoners en ondernemers), anderzijds is de gemeente als bedrijf een van de maatschappelijke deelnemers. De gemeente als bedrijf en als voorbeeld voor anderen.

In de voorliggende Beleidsnota duurzaam Westerveld wordt de ingeslagen richting van de startnotitie uitgewerkt naar concrete voorstellen. In de startnotitie is het doel van duurzaamheid in het licht gesteld van drie concrete einddoelen op het terrein van: Klimaat, Grondstoffen en Kwaliteit van bodem, water en lucht. In deze beleidsnota wordt deze lijn vastgehouden. Bij de uitwerking naar concrete projecten wordt, waar nodig, een maatschappelijk kader geschetst. Door deze positionering worden de aangrijpingspunten helderder voor zowel de maatschappelijke partners als de politiek.

Tijdens de behandeling van de startnotitie is gesproken over het begrip duurzaamheid. Wat wordt precies bedoeld met dit begrip? Omdat blijkt dat mensen er verschillende beeld bij hebben wordt in paragraaf 2 nader ingegaan op wat duurzaamheid betekent en in de gemeente Westerveld wordt gehanteerd.

In paragraaf 3 wordt duurzaamheid in de gemeente Westerveld verder uitgewerkt. De in de startnotitie naar voren gebrachte onderwerpen worden hierbij in een samenhangende maatschappelijke context geplaatst. In de startnotitie is gekozen voor een realistische aanpak. Gelet op de wensen van de raad om duurzaamheid meer aandacht te geven, is de startnotitie iets ruimer uitgewerkt. Hierbij wordt aan de raad de ruimte geboden om haar wensen te honoreren; hiervoor zullen middelen gevoteerd moeten worden.

Tenslotte worden de projecten in de bijlage concreet uitgewerkt. Inzichtelijk wordt gemaakt wat het doel van het project is, welke deelnemers op het speelveld aanwezig zijn, wanneer het project uitgevoerd kan worden, wat het kost en wat het verwachte resultaat is. Op die manier wordt beoogd vooraf voor een ieder helder te maken wat wel of niet verwacht mag/kan worden.

Als laatste kan de opmerking worden gemaakt dat deze nota complementair is aan het Actualisatie uitvoeringsprogramma lokale economie.

2 Duurzaamheid, op zoek naar een definitie

Het begrip duurzaamheid wordt op dit moment veel gebruikt. Bij verschillende terreinen en afhankelijk van de gekozen invalshoek, kan het begrip duurzaamheid verschillende beelden oproepen. In de startnotitie is dit reeds onderkend. Om die reden is aan duurzaamheid voor het gemeentelijk beleid richting gegeven door het stellen van doelen op het gebied van: Klimaat, Grondstoffen en Kwaliteit van bodem, water en lucht. Deze gestelde doelen zijn niet ter discussie gebracht; toch is/wordt gezocht naar een nadere omschrijving van het begrip duurzaamheid.

Het begrip duurzaamheid, met als ultiem einddoel geen effecten op klimaat, geen gebruik van grondstoffen en geen enkele aantasting van kwaliteit op bodem, water of lucht, is niet mogelijk. Dit zou het eind van het menselijk leven betekenen.

Door de hoogleraar Herman Wijffels wordt de vraag naar een definitie als volgt beantwoord: “duurzaamheid is geen objectief gegeven, maar een zoekconcept; zoekend op weg naar een gezond evenwicht tussen economie, ecologie en sociale cohesie (profit, planet, people)”. Met deze definitie wordt duidelijk gemaakt dat het gaat om een zoekkader met een doel. De doelen zijn in de startnotitie benoemd, zie ook boven.

Met het bijvoeglijk naamwoord “gezond” wordt gekozen voor een geleidelijke weg waarbij economie, ecologie en sociale cohesie elkaar in balans houden; geen radicale keus voor duurzaamheid die ontwrichtend kan werken op economisch of sociaal oogpunt. Deze aanpak wordt door ons college eveneens als uitgangspunt gekozen. Uiteraard blijft discussie mogelijk over de snelheid van veranderingen en welke consequenties aanvaardbaar worden gevonden. Het beantwoorden van deze vraag is bij uitstek het domein van de politiek.

Met deze nadere omschrijving wordt duidelijk dat duurzaamheid geen wiskundig vraagstuk is waarbij maar een oplossing de juiste is. Afhankelijk van een vooraf gekozen invalshoek en afhankelijk van weging tussen de factoren people/planet/profit wordt duurzaamheid vorm gegeven.

3 Duurzaamheid in Westerveld

In de inleiding is reeds opgemerkt dat de gemeente niet alleen onderdeel is van het maatschappelijk veld, maar in haar rol als overheid (als dienaar van haar inwoners) een voorbeeldfunctie heeft. De gemeente als bedrijf, en als voorbeeld voor anderen. Om die reden wordt in onderstaande eerst aandacht geschonken aan de gemeente Westerveld als bedrijf; daarna worden de andere gekozen onderwerpen nader uitgewerkt.

In grote lijnen gesteld, is de gemeente een soort bedrijfsverzameling, met een tweetal hoofdbedrijftypen: een onderhoudsbedrijf van het openbare gebied met de inzameling van afval en een administratief bedrijf (met administraties over bestemmingsplannen, vergunningen in velerlei soorten, uitkeringen, inwoners, etc). Vanuit de rol als administratief bedrijf wordt ook toezicht uitgevoerd op eigen dan wel aan de gemeente gebonden gebouwen.

3.1 Het onderhoudsbedrijf gemeente Westerveld

In de Kaderstellende startnotitie is reeds aangegeven dat het onderhoudsbedrijf in het kader van duurzaamheid zeer vooruitstrevend genoemd kan worden. De meest opvallende resultaten zijn dat:

- de gemeente Westerveld de vierde gemeente in Nederland is die het certificaat 'Goud' heeft behaald in het kader van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer. Dit certificaat betekent in hoofdlijnen dat er geen bestrijdingsmiddelen meer worden gebruikt, uitsluitend natuurlijke meststoffen worden gebruikt, alleen hout en plantmateriaal met een milieukeurmerk wordt gebruikt en de vervoermiddelen een lage CO2 uitstoot kennen;
- bij klein handgereedschap benzeen- en loodvrije brandstof gebruikt wordt;
- smeerolie biologisch afbreekbaar is;
- door vaststelling van een 'licht en duisternis plan' is de weg ingeslagen van minder verlichtingspunten in de gemeente en de vervanging van de openbare verlichting door LED-verlichting. Op die manier wordt op het terrein van openbare verlichting op termijn een besparing van 30 % behaald op de CO2 uitstoot;
- recent het besluit is genomen dat gebruik gemaakt wordt van de optie in het verwerkingscontract voor GFT, dat het materiaal vergist gaat worden (in plaats van compostering) tegen hetzelfde tarief. Dit betekent dat bij gelijkblijvende verwerkingskosten een hoeveelheid groen gas geproduceerd wordt;
- op het bestaande afvalbrengstation veel afvalstromen gescheiden worden. Dit levert de mogelijkheid om veel afval als grondstof terug te brengen in productieprocessen;
- vanaf begin 2012 snoeihout wordt ingezet als brandstof (in plaats van compostering). Op die manier wordt een bijdrage geleverd aan reductie van CO2.

Met bovenstaande opsomming kan vastgesteld worden dat het onderhoudsbedrijf als voorbeeldbedrijf het volle zonlicht kan verdragen.

Met deze constatering wordt niet bedoeld dat de aandacht voor duurzaamheid daarmee niet meer nodig is; wel dat een extra inspanning op dit moment achterwege kan blijven. In het 'lopende' werk worden nog steeds duurzaamheidpunten meegenomen. Zo zal bij vervanging van riolering, in principe gekozen worden voor vervanging met afkoppeling van regenwater. Hiermee wordt de zuiveringsinstallatie minder belast en zal er steeds meer sprake zijn van een regelmatige aanvoer (zonder de pieken door buien). Hierdoor ontstaat niet alleen een lager belasting van de zuiveringsinstallaties, maar bij regelmatige aanvoer kan in de bedrijfsvoering van de zuivering een hoger rendement verkregen worden.

Op het nieuw te bouwen afvalbrenghstation in Havelte zal continue de vraag gesteld worden: hebben we nog de goede afvalstromen of is er een beter optimum mogelijk. Dit wordt gezien als dagelijkse bedrijfsvoering.

3.2 Het administratiebedrijf gemeente Westerveld

In feite gaat het hier om een kantoorgebouw, niet meer en niet minder. Het nieuwe kantoor is in gebruik genomen op 5 januari 2009. Met de bouw is op veel punten rekening gehouden met duurzaamheid.

Zo wordt voor verwarming gebruik gemaakt van een WKO-installatie (Warmte-Koude-Opslag). De verwarming in de winter, en koeling in de zomer, vindt plaats door grondwater langs een warmtewisselaar te leiden. De verlichting in het gebouw is voorzien van bewegingsmelders.

De verlichting is energiezuinig uitgevoerd; daarnaast is de afgelopen jaren een aantal lichtbronnen uitgedaan, ongeveer 25 % van het oorspronkelijk ontwerp. In die zin is energiesysteem van het gemeentehuis optimaal; het inregelen van het systeem is nog niet optimaal.

Voor andere gemeentelijke gebouwen geldt dat wanneer het gasverbruik hoger ligt dan 25.000 m³ per jaar, er een wettelijke verplichting ligt om een energiebesparingsplan op te stellen. Voor zover dat nog niet is uitgevoerd, wordt dit als onderdeel van toezichtcontroles (lees: milieucontroles) tot uitvoering gebracht.

Wat het gebruik betreft gaat het bij het gemeentehuis in hoofdlijnen over een tweetal punten:

- welke producten worden ingekocht en hoe is de afvoer van afval geregeld;
- op welke manier wordt het gebouw schoon gehouden.

De inkoop is een punt dat nog niet systematisch is onderzocht. Op internet bestaan meerdere checklijsten; afhankelijk van de checklijst en de manier van invullen (ietsje positiever ingeschat of wat minder) laat zien dat Westerveld verschillend scoort: soms hoger dan 80 % duurzaam, soms minder dan 30 % duurzaam. In paragraaf 2 is gesteld dat duurzaamheid geen objectief gegeven is; de scores van de checklijsten bevestigen dit. Om beter zicht te krijgen in de werkelijkheid is het zinvol om het inkoopbeleid binnen de gemeente Westerveld tegen het licht te houden op het punt van duurzaamheid.

Bij schoonmaak gaat het niet alleen om de producten die bij de schoonmaak worden ingezet, maar ook om de manier waarop afval uit het gebouw wordt verwijderd. Wordt een optimaal hergebruik behaald of zijn er nog verbeteringen mogelijk?

Voorgesteld wordt het inkoopbeleid en de verwijdering van afvalstromen uit het gemeentehuis onder de loep te nemen. Dit wordt uitgewerkt in project 1.

3.3 Van Warmte-Koude-Opslag naar energiestap

Warmte-Koude-Opslag is een techniek waarbij energie uit de bodem wordt gewonnen of wordt opgeslagen. De energie wordt gebruikt om gebouwen te verwarmen of te koelen. Van belang is dat er zowel sprake is van verwarming in de winter als koeling in de zomer.

In de gemeente Westerveld is naast het gemeentehuis en het Mfa in Havelte, van 8 woningen bekend dat WKO wordt toegepast. Een negende woning die nog gebouwd moet worden, zal ook van WKO voorzien worden. Daarmee is een start gemaakt.

Het doel van WKO is om verbranding van fossiele brandstoffen tegen te gaan; op die manier wordt uitstoot van CO₂ voorkomen. Uit informatie van de provincie is gebleken dat de bodem in de gemeente Westerveld goed geschikt is om WKO toe te passen. (project kansen WKO in beeld)

WKO kan ingezet worden voor ruimteverwarming. In een gebouw wordt daarnaast energie gebruikt voor allerlei andere doeleinden (koken, verlichten, wassen, e.d.). Sinds de startnotitie is een ontwikkeling op gang gekomen om het energiegebruik van bestaande woningen te verbeteren. Gestuurd van uit het ministerie van E, L en I (Economie, Landbouw en Innovatie) worden op dit moment adviesteams in het leven geroepen. Deze teams kunnen aan burgers ter plekke (dus op locatie bij de mensen thuis), een energiescan (korte versie) of een energiemaatwerkadvies (uitgebreider versie) opstellen en concrete voorstellen doen om het energiegebruik van de woning te verbeteren.

Het doel van dit project is om de woning tenminste twee stappen hoger te krijgen op de ladder van energielabel. (het lijkt erop dat een energielabel in 2013 verplicht wordt) Het uitbrengen van een energiescan kost € 150,=, een energiemaatwerkadvies kost circa € 300,=. (bedragen inclusief BTW) Dit adviesteam kan de burgers verder helpen bij het vragen van offertes en begeleiden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Op die manier wordt de burger ontzorgd. Desgewenst worden alleen lokale aannemers/installateurs betrokken bij de uitvoering.

Bij deze energiescans gaat het om enerzijds het terugbrengen van het energieverbruik door isolatie (bijvoorbeeld muurisolatie of dubbel glas, kierdichting, vloerisolatie etc.) Anderzijds kan ook gekeken worden naar alternatieve energieopwekking als WKO, zonnepanelen of kleine windmolens. Ervaring heeft inmiddels geleerd dat, om het resultaat te halen van een verbetering van het energielabel van de woning met 2 stappen, een investering van circa € 4000,= tot € 5000,= gemoeid is. In veel gevallen is de terugverdientijd van deze investering minder dan 10 jaar. Op die manier is sprake van een win-win situatie: beter voor het klimaat en beter voor de portemonnee van de inwoners onder toename van het leefcomfort.

Dit proces kan gestimuleerd worden door de gemeente door het verlenen van een subsidie voor het opstellen van de energiescan of het energiemaatwerkadvies (a € 150,= dan wel € 300,=). Om druk te zetten op de uitvoering, kan de afspraak gemaakt worden dat de kosten alleen vergoed worden indien de maatregelen worden uitgevoerd. Dit wordt uitgewerkt in project 2.

3.4 Drents-Friese Wold (DFW), biomassa

Door de provincie Drenthe is een project opgezet om te onderzoeken op welke manier meer energie gewonnen kan worden uit biomassa uit het DFW. Dit betreft niet alleen aandacht voor hout voor verbranding, maar ook aandacht voor meer natte fracties om door vergisting groen gas te winnen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Dienst Landelijk Gebied (DLG).

Er wordt onderzocht bij welke partijen in en rondom het DFW biomassa vrijkomt. Zodra daar inzicht in is, kan gekeken worden naar mogelijkheden voor inzet voor alternatieve energieopwekking. De voorkeur gaat uit naar projecten in het gebied zelf. Op die manier zou het DFW meer zelfvoorzienend kunnen worden.

Ten tijde van schrijven van deze Beleidsnota loopt een inventarisatieronde langs alle deelnemende partijen (gemeenten, terreinbeheerders) in het DFW. In project 3 is dit nader uitgewerkt.

3.5 Green Key

Wat Green Key betekent blijkt uit onderstaand citaat van de website van de SKVK (Stichting Keurmerk milieu, Veiligheid en Kwaliteit). Deze stichting voert de Green Key uit in Nederland.

De Green Key is het internationale keurmerk voor bedrijven in de toerisme- en recreatiebranche, en in de markt voor vergader- en congreslocaties, die serieus en controleerbaar bezig zijn met duurzaamheid, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), met zorg voor milieu op het bedrijf en de natuur in hun omgeving.

De Green Key staat garant voor de vrijwillige inzet van de ondernemer om meer aan het milieu te doen dan de wet- en regelgeving van hem verlangt. De GREEN KEY is een middel om het duurzame imago van de onderneming naar gasten, overheden en zakenrelaties te communiceren.

*Om voor de Green Key in aanmerking te komen moeten ondernemers veel maatregelen nemen met betrekking tot milieuzorg en MVO. Deze maatregelen zijn deels verplicht, deels optioneel. Green Key Nederland kent drie niveau's: **Brons, Zilver en Goud**. Hoe meer optionele maatregelen een ondernemer invult, hoe hoger de uiteindelijke uitslag is.*

De provincie en de Recron in Drenthe hebben zich ten doel gesteld om meer Green Key's te behalen. Het streven is om in de jaren 2012 en 2013 het aantal van 40 Green Key's extra te halen. Een Green Key past bij het imago van Drenthe van natuur, stilte, rust en aandacht voor milieu. Een ondernemer kan dit thema, samen met een Green Key voor zijn bedrijf benutten als verkoopthema om klanten te werven.

Naar ons idee past het instrument Green Key heel goed bij het imago van de gemeente Westerveld. Met twee Nationale Parken en drie Natura 2000 gebieden, is het groene beeld een uitstekend aanknopingspunt voor recreatie en toerisme. Wanneer de ondernemers in deze branche dit beeld ondersteunen kan sprake zijn van een aanvulling op elkaar en versterking als strategisch verkoopproduct.

Om te komen tot een Green Key is het nodig om eerst een analyse te maken van hoe het bedrijf omgaat met milieufactoren. Belangrijkste zijn het vaststellen waar energie wordt gebruikt (gas, stroom), waar vindt waterverbruik plaats en op welke manier wordt afval verwijderd. Ook de rest van de bedrijfsvoering komt in beeld: welke producten worden gebruikt en hoe het terrein wordt onderhouden. Vervolgens wordt gezocht naar mogelijkheden om hieraan een meer duurzame invulling te geven. Uit de praktijk blijkt dat een dergelijke analyse het best tot zijn recht als hierbij ondersteuning door een deskundige plaatsvindt; anders blijft het vaak bij goede voornemens.

Voor de begeleiding van dit traject moet rekening gehouden met een kostenplaatje van circa 2000 euro (los van de investeringen die nodig zijn om de Green Key te halen).

Op dit moment heeft de provincie nog een subsidieregeling, zo lang de voorraad strekt. Het provinciale doel is om tot en met 2013 een veertigtal bedrijven een Green Key te laten halen. Wanneer de gemeente Westerveld inzet op ambitie, is een aantal van 15 bedrijven in de gemeente, een goede bijdrage aan duurzame recreatiebranche.

Om de drempel te overwinnen kan het subsidiëren van de analysekosten (a circa 2000 per bedrijf) een goede stimulans betekenen.

Dit project wordt uitgewerkt onder nummer 4.

3.6 Voorlichting

Uit veel landelijke enquêtes blijkt dat de meerderheid van de bevolking voor milieu en duurzaamheid is. Dat dit niet altijd tot (het meest) duurzaam gedrag leidt, heeft niet alleen te maken met gemak, maar vooral ook met kennis. Bij veel activiteiten die mensen uitvoeren, wordt onvoldoende of niet stil gestaan bij het aspect duurzaamheid.

In de startnotitie is aangegeven dat de gemeente Westerveld vooral meelift op voorlichtingsactiviteiten van de rijks- en provinciale overheid. Dit meeliften houdt in dat het rijk of provincie een campagne voert en dat de gemeente hoopt dat het weerklank krijgt bij haar burgers en ondernemers.

Het is een optie om ook als gemeente hiervoor menskracht vrij te maken. In eerste instantie wordt gedacht aan 1 werkdag per week, ofwel 0,22 fte. In financieel opzicht betekent dit een bedrag van € 13.200,= op jaarbasis. Naast menskracht is ook geld nodig voor voorlichtingsmateriaal, folders, ruimte in de krant voor publicaties, etc. Het totaal benodigde geld wordt geraamd op € 25.000,=.

De thema's die opgepakt worden zijn voor een deel zelf in te vullen; soms komen projecten van anderen voorbij die ondersteund kunnen worden. Zo wordt door LTO op dit moment onderzocht of een combinatie te maken valt tussen enerzijds het vervangen van asbestdaken en anderzijds het aanbrengen van zonnecollectoren.

Dit voorstel is uitgewerkt in project 5.

4 Samenvatting

Op basis van de startnotitie is het beleid ten aanzien van duurzaamheid in de voorliggende nota uitgewerkt. Kern van deze nota is:

- duurzaamheid in maatschappelijke context (PPP);
- de gemeente als aanjager en als goed voorbeeld;
- een beperkt aantal projecten die passen in het groene imago van de gemeente.

In onderstaande tabel zijn de projecten in het kort weergegeven; ze zijn nader uitgewerkt in de projectvoorstellen in de bijlage.

Project nummer	Wat is het	optioneel
1	Gemeentelijk inkoopbeleid toetsen op duurzaamheid	
2	Van WKO naar energiestap	Energiescan als gemeente subsidiëren in de maatregelen worden uitgevoerd. Uitgaande van 100 deelnemers kost dit € 30.000,= Wanneer we uitgaan van 2 jaar met 100 deelnemers per jaar, kost het geven van subsidie € 60.000,= Afhankelijk van het succes kan na een evaluatie nagedacht worden over een eventueel vervolg. Daarnaast is geld nodig voor publiciteit/voorlichting; deze kosten worden geraamd op € 1000,=
3	Biomassa in het Drents-Friese Woud	
4	Green Key op recreatiebedrijven	De begeleidingskosten voor het opstellen van een bedrijfsanalyse en het uitwerken van maatregelen subsidiëren. Voor 15 bedrijven betekent dit een bedrag van 30.000,=
5	Voorlichting/educatie	Extra menskracht steken in voorlichting. Samen met kosten voor voorlichting kost dit structureel € 25.000,= op jaarbasis

5 Epiloog

Met voorgaande projecten komt een duurzaam Westerveld een beetje dichterbij; het proces van verduurzamen zal de komende jaren vervolg moeten krijgen. Dit geldt niet alleen de gekozen onderwerpen, maar ook andere delen van het maatschappelijk krachtenveld zullen aandacht krijgen. Veel initiatieven zijn en worden al opgepakt. Vast staat dat het uiteindelijk de keus van mensen is met welke snelheid duurzaamheid tot stand komt en hoe het eindresultaat er uit ziet. In dat kader moeten we vragen beantwoorden als:

- willen we gebruik blijven maken van vliegtuigen, en zo ja, welk doel vinden we acceptabel (business, familiebezoek, vakantie, shopweekenden);
- blijven we met auto's naar raadsvergaderingen gaan (voorbeeldwerking);
- willen we tropische producten houden in ons voedselpakket (hoeveel kilometer heeft uw maaltijd afgelegd);
- in hoeverre blijven we im- en export van producten acceptabel vinden.

Dergelijke vragen zijn niet op korte termijn te beantwoorden en zeker niet door Westerveld alleen. Het is een mondiaal vraagstuk dat om uitvoering op lokaal nivo vraagt. Of zoals de commissie Brundlandt het in 1992 reeds heeft verwoord: think globally, act locally. Een helder denkkader met een scherpe horizon. Maar ook wetend dat je als speler alleen maar een kleine inbreng hebt. Om te voorkomen dat het leidt tot de gedachte: eerst de grotere problemen van anderen, leidt het motto van Brundlandt wel tot (een beperkt aantal) concrete projecten die een bijdrage leveren.

Met deze beleidsnota geeft de gemeente Westerveld haar antwoord op dit vraagstuk.

Bijlagen: omschrijving van de genoemde projecten.

Project 1: Inkoop en afvalverwijdering kantoorgebouw gemeente Westerveld

Project 1	Het duurzame kantoorgebouw Westerveld (inkoop en afvoer afval)
Omschrijving/doel	1 In beeld brengen wat we inkopen 2 In beeld brengen welk afval we hebben en waar dat blijft 3 voor gemeentelijke gebouwen met een gasverbruik van meer dan 25.000m ³ /jaar, een energiebesparingsplan opstellen
Wie doet wat	Uitvoering in eigen beheer: <ul style="list-style-type: none"> - belangrijkste inkoopstromen van enige omvang worden beoordeeld op duurzaamheid en eventuele duurzamer alternatieven - de meest milieubelastende inkoopstromen worden beoordeeld op duurzaamheid en eventuele duurzamer alternatieven - in beeld wordt gebracht welke afvalstromen geproduceerd worden en wat er mee gebeurt. Dit kan leiden tot verbeteringen.
Wanneer	Najaar 2012, gereed voor de kerst 2012
Wat kost dat?	De noodzakelijk uren die nodig zijn, worden gevonden in het lopende werk (duurzaamheid en inkoop) Het kan zijn dat er uit het onderzoek voorstellen rollen die wel geld kosten; daar zal dan een besluit over genomen moeten worden.
Wat levert het op	Inzicht in de duurzaamheid tijdens de 'going concern' van het kantoorgebouw van de gemeente Westerveld

Project 2 Van WKO naar energiestap

Project 2	Van WKO naar energiestap
Omschrijving/doel	Verbetering energieprestatie bestaande woningvoorraad.
Wie doet wat	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn maatwerk(energie)adviseurs, die gecertificeerd zijn volgens de BRL-9500 kwaliteitsrichtlijn. De maatwerkadviseurs kunnen een korte energiescan of een maatwerkadvies opstellen voor bewoners. Dit kost respectievelijk € 150,- dan wel € 300,- - De gemeente kiest 1 of 2 van deze maatwerkadviseurs - De gemeente nodigt lokale ondernemers uit voor overleg over het project. Het gaat om aannemers, installateurs en glaszetters. De maatwerkadviseurs zijn hierbij aanwezig, omdat de lokale ondernemers een % vergoeding aan de maatwerkadviseurs betalen als de aangevraagde offerte door is gegaan. De lokale ondernemers krijgen daarvoor de klanten aangeleverd en 'gratis' acquisitie van de gemeente - Vervolgens zal de communicatie van het project richting de bewoners van de gemeente opgestart worden. Dit kan via de website van de gemeente met een aanmeldformulier en/of krantenberichtjes in lokale kranten - Daarna kan er eventueel een bewonersbijeenkomst cq. energiemarkt georganiseerd worden, waarbij het project wordt toegelicht. Bewoners kunnen een adviseur benaderen voor een scan of maatwerkadvies. Bij de bedrijven kan men zien wat er zoal te koop is. - Bewoners die doorgaan met het project worden volledig begeleid door de maatwerkadviseurs. Er worden offertes gevraagd, afspraken gemaakt, maatregelen uitgevoerd en het nieuwe energielabel wordt opgesteld
Wanneer	Kan najaar 2012 opgepakt worden. Afhankelijk van het overleg met ondernemers worden bewoners uitgenodigd voor deelname aan het project
Wat kost dat	<p>Het gemeentehuis kan als 'huis voor de bijeenkomsten' ingezet worden; de kosten zijn dan gering</p> <p>De raad kan besluiten om de kosten van een scan of maatwerkadvies te subsidiëren indien de voorgesteld maatregelen inderdaad worden uitgevoerd</p> <p>Daarnaast is geld nodig voor voorlichting</p>
Wat levert het op	<ul style="list-style-type: none"> - Een reductie van de CO₂-uitstoot door het realiseren van een energieprestatie verbetering in woningen - Een verbetering van het bedrijfsklimaat in de gemeente ten aanzien van duurzaamheid - Een economische impuls van de lokale en regionale economie - Een verbetering in energielabel van de lokale woningmarkt

Project 3: Biomassa in het Drents-Friese Wold

Project 3	Biomassa in het Drents-Friese Wold
Omschrijving/doel	Vrijkomende biomassa uit het Drents-Friese Wold inzetten voor duurzame energiewinning
Wie doet wat	<ul style="list-style-type: none"> - de provincie Drenthe is initiatiefnemer - projectleiding ligt bij Dienst Landelijk Gebied - terreineigenaar Staatsbosbeheer - gemeenten Westerveld en Ooststellingwerf - Milieufederatie Drenthe - Door DLG wordt onderzocht welke biomassaströmen beschikbaar zijn/kunnen komen en welke mogelijkheden dit oplevert - Het project zit in de inventarisatiefase
Wanneer	Project is gestart in 2011, verwachting is dat de inventarisatie medio 2012 is afgerond. Daarna wordt gekeken welke projecten levensvatbaar zijn
Wat kost het	<p>Het onderzoek wordt gefinancierd door de provincie</p> <p>Voor de gemeente gaat het om de inzet van een aantal uren</p> <p>De financiering van de mogelijke projecten is op voorhand niet in te schatten</p>
Wat levert het op	Wanneer dit project succesvol wordt, levert het de inzet van biomassa voor energievoorziening op. Op voorhand gaat de voorkeur uit naar een project dat ten dienste komt van 'het gebied zelf'. Daartoe is het ook opgezet

Project 4 Green Key

Project 4	Green Key	
Omschrijving/doel	Recreatiebedrijven komen in aanmerking voor een Green Key, liefst het niveau Goud. Bij het bereiken van een Green Key doet een bedrijf meer aan duurzaamheid en milieu dan wettelijk voorgeschreven is	
Wie doet wat	<ul style="list-style-type: none"> - Provincie en Recron zijn initiators van dit project - Het Toeristisch Platform kan benut worden als overlegorgaan. Mogelijk kan dit overlegorgaan functioneren als intermediair omdat op die manier meer bedrijven bereikt kunnen worden - Gemeente faciliteert door het organiseren van bijeenkomsten en het voeren van administratie 	
Wanneer	<ul style="list-style-type: none"> - Na het recreatiesizoen kan dit opgepakt worden. In de zomerperiode zijn ondernemers druk met de bedrijfsvoering 	
Wat kost dat	<ul style="list-style-type: none"> - Voor het opstellen van een bedrijfsanalyse en het uitwerken tot concrete maatregelen is deskundige begeleiding gewenst. Per bedrijf gaat het om circa 2000,= euro 	
Wat levert het op	<ul style="list-style-type: none"> - Een aantal recreatieondernemers krijgt een Green Key. Dit is een teken dat er meer aan duurzaamheid en milieu wordt gedaan dan wettelijk noodzakelijk is - Levert een bijdrage aan het duurzame imago van de gemeente Westerveld 	

Project 5 Voorlichting

Project 5	Voorlichting	
Omschrijving/doel	Bewoners/ondernemers in de gemeente Westerveld meer bewust maken van duurzaamheid door middel van informatievoorziening/voorlichting	
Wie doet wat	Een persoon met een goede communicatieve opleiding wordt voor 1 dag per week ingezet om informatie/voorlichting te geven over duurzaamheid. Hierbij kunnen diverse doelgroepen gekozen worden. Ook is het mogelijk andere projecten uit deze beleidsnota meer publiciteit te geven	
Wanneer	Wanneer hiervoor geld vrijgemaakt kan worden, wordt het een continue proces het hele jaar door	
Wat kost het	Het inzetten van menskracht, 1 werkdag per week inclusief voorlichtingsmateriaal, kost op jaarbasis € 25.000,=	
Wat levert het op	Door middel van informatievoorziening/voorlichting kunnen inwoners/ondernemers zich meer bewust worden van duurzaamheid. Mogelijk leidt deze informatie ertoe dat mensen de drempel tot meer duurzaam gedrag overschrijden	